

RESSORGIMENT

El Fet Català vist per una noia argentina

Patricia Gabancho és una noia argentina. Va néixer a Bs. As. el 29 de setembre del 1952. Acaba doncs, de fer 20 anys. És batxiller, estudia publicitat, actua en un grup de Teatre Experimental, ha guanyat premis de poesia, realitza tasques pedagògiques... i és catalanista. Per què? Ella mateixa ho explica.

Un dia, d'això fa tan sols uns mesos, es presentà al local d'Obra Cultural Catalana; acabava de "descobrir" l'existència de Catalunya i volia informació. Parlàrem, li facilitàrem material, però confessem que, d'entrada, creïem que seria foc d'encenalls, com altres casos similars. Ens equivocàvem de mig a mig. D'aleshores ençà, puntualment, cada divendres la Srta. Gabancho s'ha fet present amb la seva llista de preguntes aclaridores del que havia llegit, emportant-se'n més llibres, adquirits o deixats, cada vegada més compenetrada amb el nostre plet nacional i cada dia més catalanista, per bé que aquest mot

Jo sóc argentina. En tota la meua família no hi ha cap català i tot i que hi hagi alguns bascs, penso que no és prou excusa per a estar aquí asseguda. Però els diré perquè sóc catalanista.

Aquesta és una història que he contat moltes vegades. A mi m'agrada llegir història, la història dels pobles. I per casualitat vaig trobar a casa un llibre sobre història d'Espanya, escrit per un espanyol no pas catalanista. Sempre que dic això, em diuen: "Catalunya no és Espanya". Ja ho sé, però llavors no ho sabia, i la meua sorpresa va ser trobar-me amb una història dins la història. Em refereixo a Catalunya. Perquè vaig treure de la història d'Espanya tots els fets que feien a Catalunya i vaig fer el meu primer descobriment: la fidelitat que té Catalunya a la seva línia històrica, cosa que no he trobat, per exemple, al meu país, tot i que sigui una nació més jove.

Aquesta fou la primera prova de l'existència d'una nació, una nació de la qual jo mai no havia sentit parlar però que m'atreia molt. I vaig començar a venir aquí, em van donar llibres, vaig escoltar les primeres paraules en català. I a poc a poc vaig esdevenir catalanista.

Ara bé. Catalunya és una nació. Ningú,

Un exemple a seguir per la joventut catalana a Venecuela

no l'hi agràdi massa, puix que, com diu ella, el nostre fet no és un "isme" sinó una realitat, per tant, hauríem de parlar de "catalanitat" i no de "catalanisme". L'observació, s'ho val. No us sembla?

El resultat del seu esforç serà un treball —interessant, sens dubte— que ja té molt avançat.

És sorprenent, com aquestà noia ha après a parlar la nostra llengua en un temps tan breu i sense realment "estudiar-la", i no tan sols parlar-la sinó escriure-la, com ho demostra el seu magnífic poema "No vull parlar...", i, com podrà comprovar-ho el lector en el treball que segueix a aquesta nota, que és la transcripció feta per ella mateixa a l'acte d'Obra Cultural Catalana del dia 16 de setembre, intervenció rebuda amb una gran ovació del públic, realment sorprès i emocionat, en acabar el seu parlament. — J. F.

almenys dels que estem aquí no en té dubtes. Però, per què és una nació? Jo penso que a més de tenir la seva llengua, la seva cultura i tantes altres coses que són tan seves, té una cosa que és força més important, perquè aplega totes aquestes: Catalunya té el seu ideal.

I aquest ideal és el que em va atraure. Perquè es manifesta a través de tota la història i perquè encara el trobo present avui. Però, quins són els conceptes que estan, que fan aquest ideal? Penso que es poden resumir en una sola paraula: DEMOCRACIA. Però no la democràcia que estem acostumats a veure: un sistema polític ple d'errors i de desencerts, sinó la democràcia com a forma de viure. De viure en llibertat, en un poble d'individus, no pas de masses. De viure en igualtat, valorant la iniciativa, l'esforç i el treball de cadascú. Un poble on es valori la família com nucli essencial d'una societat. On hi hagi respecte per cada home i per cada poble, com a elements d'una humanitat millor, més noble i més justa. En una paraula: la democràcia com a forma de vida que correspon a la dignitat humana. I aquests són els conceptes que jo he trobat dins les manifestacions històriques i actuals del poble català. I penso que si hi

ha alguna cosa que Catalunya deu i pot ensenyar a la humanitat és aquesta: Com viure en democràcia. Perquè tota la història de Catalunya és una lluita per a poder assolir aquest dret: el de viure com a poble democràtic.

I els mateixos conceptes que a l'Edat Mitjana van donar les Corts, o els Usatges, són els que avui lluiten per aconseguir la llibertat. I aquesta és la prova de què l'ideal està viu. Perquè hi hagués mort, si fos tansols una tradició, no hauria evolucionat, no s'hauria adaptat a l'època que avui vivim. Però l'ideal català ha evolucionat, perquè els homes, perquè el poble català ha evolucionat. L'ideal viu al poble. I sé que està viu perquè les seves manifestacions les he trobades avui dia en els catalans que he conegut. Des dels que, sense conèixer-me aquí, a l'Obra, m'han donat llibres, explicacions i ajuda, fins als que, en parlar-los jo de Catalunya, se'ls omplen els ulls de llàgrimes d'emoció, cosa que jo mai no havia presenciada. I m'han donat la seva estima i la seva amistat pel fet de jo ser catalanista.

L'ideal està viu perquè els catalans li han donat vida. És una herència que tots vosaltres, catalans d'avui, heu rebut. I aquesta, penso, és la vostra responsabilitat: la de servir una herència que és un exemple per a la humanitat.

Moltes vegades m'he preguntat quin és l'exemple que Catalunya ha de donar a la humanitat: El d'ésser un poble democràtic, ja us ho havia dit. Però, tot mirant la història, penso que deu haver-hi alguna cosa més. No serà, doncs, la missió dels catalans donar l'exemple de resistència, de perdurança de l'ideal, de voluntat d'ésser? No ho sé. Penso que deuen ser ambdues coses. Fins avui l'herència dels catalans ha estat una herència de lluita. Déu vulgui que demà la lluita no sigui per conquerir la llibertat, sinó per a conservar-la i perquè l'herència trobi la seva expressió natural a la vida del poble.

Aquesta és la vostra responsabilitat. La meua és més fàcil. És la de defensar les meves idees, les meves conviccions, el meu ideal.

I potser jo pugui ser per a vostès un estímul. L'estímul de ser una argentina que vol ajudar la vostra nació a trobar el seu camí. I que, a més, parla la vostra llengua. I que vol representar a aquesta part del món que encara està disposada a fer costat als que lluiten per les dues coses que considero més sagrades, en el bon sentit de la paraula, per l'home: la llibertat i l'esperança de trobar-la.

Patricia Susana Gabancho